

Marie Merhautová
Opilý koráb J.A.Rimbauda v českém překladu

Bakalářská práce, ÚRS FFUK, Praha, 2016

Posudek vedoucího práce

Ve své bakalářské práci se Marie Merhautová zabývá patrně nejvýznamnějším Rimbaudovým básnickým textem, *Opilým korábem*. Jde o zevrubný rozbor uvedené skladby, vybudovaný na autorčině vlastním překladu této básně do češtiny, doplněný o komentáře dalších již existujících překladů (Karel Čapek, František Hrubín, Vítězslav Nezval, Svatopluk Kadlec, O.F. Babler aj.). Merhautová se zaměřila především na postižení smyslu básnickových básnických obrazů. K práci je připojen kompletní autorský překlad a seznam použité literatury.

Práce, sepsaná velmi kultivovanou formou, si klade zásadní otázku, jež je postavena na nikoli nepřekonatelném problému: jde cíleně po obsahu básnických obrazů, jež klade nad formální analýzu textu. Postupuje metodou intuitivního vcítění („bude si klást vcítit se intuitivně do celkového vyznění básnických obrazů“, s.7). Inspiruje se přitom Rimbaudovým životem, jež charakterizuje jako cestu ke svobodě, a zároveň je fascinována básnickovou koncepcí „vidění“ (*voyance*) a rozrušování smyslů (*dérèglement des sens*) v obou významech toho slova: smyslů slov i smyslů ve významu percepce.

Ve své práci nejprve stručně uvádí české překlady, podává vývoj české recepce, aby se vzápětí zaměřila na vlastní rozbor. Postupuje lineárně podle jednotlivých strof. Její forma, jak řečeno, je intuitivní, ale budiž řečeno hned, jde o intuici poučenou, formulovanou se znalostí problematiky, literárních souvislostí, geneze textu apod. Je to tedy metoda empatická, založená na interpretaci Rimbauda, jež vychází zčásti ze starších interpretací (Suzanne Bernard, Murat, Murphy), jež nepomíjí, opírá se o ně, avšak dospívá k výkladu „abstraktnějšímu“ (s.15). Její závěry jsou někdy překvapivé, avšak vždy objektivní, promyšlené, procítěné. Jde tak svým způsobem o vyšší způsob analýzy, při níž mimochodem usvědčuje nezřídka předchozí překladatele z nepochopení (s.17). Vše je doloženo citacemi, popř. odkazy na jiné výklady. Vůdčí idea je hledání absolutní svobody. Tento princip je pro pochopení *Opilého korábu* zcela na místě.

Nejde ovšem o analýzu „kauzální“, nýbrž asociativní, jež mnohdy vyžaduje několikeré čtení. To odpovídá ostatně básnické metodě, halucinační, jež připouští několik paralelních interpretací. To se později naplnilo zejména v *Sezóně v pekle* a v *Iluminacích*. Marie Merhautová nalézá stále další a hlubší významy, až k závratí, tohoto neproniknutelného textu.

Pokud jde o překlad samotný, drží se autorka, jak řečeno výše, svého hledání smyslu básnického obrazu, avšak přesto maně nalézá svou vlastní básnickou řeč, spočívající v rytmu, dlouhých slabikách a inverzích, jak patrně např. z jejího překladu 13. strofy:

*Zřel jsem obrovské močály, kde ve vodách rákosových do síti
zamotán hrozivý Leviatan tlí. Když z čista jasna hroudy vod
až k nebi se vzpřímí a pak zpomaleně s hřměním děsivým padají
do vod zálivů a obzor v dálce se do vodních vírů propadá. (s.31)*

Není obvyklé, aby univerzitní práce zároveň předkládala kompletní autorský překlad. Dodejme, že zdařilý, viz např.:

*A já už nemohu! Vyčerpán jsem zcela tou tísní
brázd po lodích s bavlnou. Ó vlny, nemohu již
překlenout pýchu jejich vlajek a praporů,
nechci již plout pod jejich hrozivým dohledem.* (strofa 25, str. 43)

Tyto a jiné pasáže jsou srovnatelné s nejlepšími pasážemi Nezvalovými nebo Hrubínovými. Dodejme, že ani jeden z uvedených básníků nebyl bilingvní /Nezval pracoval s Milošem Sovou, Hrubín s Václavem Černým).

V závěru své práce (s.50) Marie Merhautová dospívá ke komplexnímu zhodnocení Rimbaudova textu, nikoli tedy pouze k lineárnímu komentáři originálního textu.

Bakalářská práce vychází z dlouhodobého zájmu autorky o Rimbaudovu poezii, překlad byl přednesen a probírán na semináři konaném na půdě naší fakulty. Vyznačuje se rozsáhlou sekundární literaturou a až na výjimky (s.10, 30, 33) vzornou typografickou úpravou.

Doporučuji k obhajobě, navrhuji ohodnocení klasifikačním stupněm výborně.

V Praze

Doc. PhDr. Aleš Pohorský, CSc.
Vedoucí práce